

Verslag bijeenkomst Helpdeskvraag Areaal bos in MFV

Aanwezig:

Jos Jansen (Bosschap), Arno Willems (Unie van Bosgroepen), Henny Schoonderwoerd (SILVE), Gerard Grimberg (LNV directie Kennis), Kees Boon (AVIH), Jan Oldenburger (Probos), Alfred Boom (LNV gegevensautoriteit), Wim Daamen (MNP) en Martijn van Wijk (Alterra) (not.)

Aanleiding voor de bijeenkomst is de helpdeskvraag 08-20 die bij het cluster EHS is ingediend.

Agenda:

- Presentatie Wim Daamen
- Vragen en discussie
- Toekomstbeeld/vooruit kijken.

Verslag:

Bij de start van het overleg wordt afgesproken dat de power-point presentatie met het verslag van de bijeenkomst wordt meegestuurd (**actie** Wim Daamen)

Wim Daamen opent zijn presentatie met het feit dat het MFV uitgaat van het bosoppervlak volgens de bossenkaart. De bossenkaart is samengesteld uit data van de CBS-bodemgebruik en de Top10 vector volgens een werkdefinitie die zo goed mogelijk de FAO-definitie van bosareaal benadert. De bossenkaart vormt de basis voor de steekproef van MFV. De steekproef bestaat uit één punt per km² in terrestrisch Nederland waar volgens de bossenkaart bos ligt.

Tijdens de presentatie wordt opgemerkt dat de tijdsfactor een belangrijke rol speelt. De bossenkaart van het jaar 2000 is gebaseerd op gegevens van de CBS en TDN van een eerdere datum; het veldbezoek van MFV vond plaats in de periode 2001-2005. Er is zo een tijdsverschil van zo'n 10 jaar tussen de inventarisatie van de bossenkaart en de veldwaarneming van de steekproef van MFV. Hiervoor is niet gecorrigeerd. Henny Schoonderwoerd merkt op dat uitbreiding van de MFV-steekproef naar alle punten ongeacht of er bos ligt een beter beeld geeft van het bosareaal.

Tijdens de presentatie komt ook naar voren dat Nederland in Internationaal verband verschillende cijfers over arealen bos in Nederland presenteert. Voor FAO rapportages worden het bosareaal van de bossenkaart gebruikt. Voor de LULUCF rapportages wordt een andere schattingsmethode gebruikt teneinde de toename en afname in het bosareaal tussen 1990 en 2000 te kunnen schatten. De aanwezigen geven aan dat het niet wenselijk is dat er internationaal verschillende cijfers over het Nederlandse bosareaal worden gerapporteerd en vragen hiervoor aandacht bij LNV (**actie** Alfred Boom en Gerard Grimberg)

Alterra Wageningen-UR
Cluster EHS Helpdesk
M.N. van Wijk

VROM is verantwoordelijk voor de National Inventory Report (NIR) die gebruik maakt van de rapportages over LULUCF. Na een discussie over de grootte van de toe- en afname van het bosareaal tussen VROM en UNFCCC is gekozen voor een compromis om de rapportage geaccepteerd te krijgen. De gerapporteerde veranderingen in bosareaal zijn hiermee niet meer gebaseerd op de beschikbare cijfers. Dit kan leiden tot ‘balanceren op drijfzand’. LNV (**actie** Alfred Boom en Gerard Grimberg) wordt gevraagd deze ontwikkelingen in de gaten te houden.

Het MFV kent een categorie ‘onbereikbaar bos’. Wim Daamen geeft aan dat hij verwacht dat deze categorie gaat groeien in de toekomst. Eigenaren (m.n. in het westen van het land) zijn in toenemende mate geneigd hun terreinen af te sluiten. Bij een nieuw MFV dient aandacht aan deze problematiek te worden besteed (**actie** Wim Daamen om dit t.z.t. te adresseren).

Het MFV-rapport geeft slechts cijfers over het bosareaal met een zekere kwaliteit als daar een waarneming is gedaan van die kwaliteit. Bijvoorbeeld is de schatting van de staande voorraad gebaseerd op een representatief oppervlak van 296300 ha. De staande voorraad op de niet geïnventariseerde terreinen zal additioneel moeten worden geschat. Jan Oldenburger (Probos) stelt de vraag of in de rapportage van MFV deze additionele schatting niet moet worden opgenomen.

Wim Daamen stelt dat het bosareaal als vorm van bodemgebruik tezamen met de andere onderscheiden vormen van bodemgebruik het gehele land moeten dekken en elkaar moeten uitsluiten. In de huidige opzet is het niet mogelijk om op basis van de steekproefwaarnemingen het bosareaal te wijzigen (“als het geen bos is, wat dan wel?” Er zouden dan ‘witte plekken’ in Nederland ontstaan). Het belang van een goede landgebruikstatistiek wordt in de discussie onderstreept. Het gaat daarbij om alle vormen van landgebruik.

In dit kader is de keuze van het CBS-bodemgebruiksbestand minder gelukkig, daar de minimale onderscheiden eenheid van bos 1 ha is.

Wim Daamen geeft verder aan dat de gegevensinwinning voor het maken van de TOP10 in het landelijk gebied (met name bos- en natuurterrein en landschappelijke elementen) bij Kadaster/TDN geen hoge prioriteit heeft. Deze zijn voor de sector bos en natuur juist van belang. Hij roept daarom de bij de vergadering aanwezige organisaties op er bij Kadaster/TDN op aan te dringen dat goede gegevens over natuur, bos en landschap beschikbaar komen (**actie** allen). LNV moet hierin ook haar invloed aanwenden.

Arno Willens constateert na de presentatie dat het beeld rondom het MFV voor hem goed is verduidelijkt. De andere aanwezigen beamen dit. De helpdeskvraag is hiermee naar tevredenheid beantwoord.

Arno Willens blijft wel zitten met het feit dat MFV gegevens over arealen afwijken van arealen van terreinbeherende organisaties. Het is hem nu wel duidelijk waardoor die

afwijkingen ontstaan (verschil in definities van wat onder bos wordt verstaan, het doel waarvoor gegevens worden verzameld etc.). Hij pleit er voor in een volgend MFV hier meer aandacht aan te besteden. Dit kan bijvoorbeeld door in een MFV rapportage ook gegevens van terreinbeheerders op te nemen en verschillen te verklaren.

Kees Boon pleit ervoor bedrijfsgegevens (gegevens aangeleverd door terreinbeherende organisaties) niet te gaan 'vermengen' met landelijke data/statistieken. Het sterke punt van het MFV is dat data door een onafhankelijke organisatie zijn verzameld en in een robuuste 'taal' wordt gepresenteerd. Daarmee zijn de gegevens niet 'modegevoelig' en kunnen langjarige reeksen worden gemaakt. Bedrijfsinformatie kan sneller de indruk wekken 'gekleurd' te zijn. De andere aanwezigen beamen dit.

De aanwezigen benadrukken het belang van goede cijfers over bossen. Ze staan niet achter het idee om bos te beschouwen als een vorm van natuur en het daarom niet meer apart zichtbaar te maken. Als geen aparte cijfers over bos meer kunnen worden gepresenteerd geeft je daarmee aan dat er eigenlijk geen 'bossector' meer bestaat. Dat is een zeer slecht signaal. Ze staan overigens wel achter een goede statistiek waarin ook andere vormen van landgebruik (arealen heide, duin etc.) zichtbaar worden. Een dergelijke statistiek is in hun ogen een must.

Hoe verder:

Alterra stuurt het verslag van deze bijeenkomst en de power-point presentatie naar de aanwezigen (**actie**).

Een voorbereidingsgroep (bestaande uit Jos Jansen, Arno Willems en Probos) bereidt een overleg met het Ministerie van LNV (DN/Raaphorst en/of directeur directie Kennis) voor waarin gepleit wordt voor goede data over bos en natuur. Het Bosschap (**actie**) neemt hierin het voortouw.

Voordat de voorbereidingsgroep met Raaphorst praat, overlegt ze eerst met de gegevensautoriteit (**actie** voorbereidingsgroep).

In het overleg met Raaphorst en/of directeur directie Kennis komt onder andere aan de orde:

- Belang goede gegevens met name areaal-gegevens over bossen
- Belang van goed inzicht in nieuwe bosaanleg en verdwijnen van bos (data worden wel verzameld, maar nergens overzichtelijk gepubliceerd.
- Belang goede gegevens over andere vormen van landgebruik (m.n. natuur)
- Belang van MFV en toekomstige monitoring in dit kader
- Belang goede basisbestanden (nu Top10 vector en CBS) om oppervlakte op te baseren (als basis voor het MFV)
- Belang van eenduidigheid cijfers die in internationaal verband worden gebruikt.

Tenslotte: de aanwezigen constateren dat het overleg zinvol is geweest en vinden dat op deze manier goed gebruik is gemaakt van de helpdesk. Onderzoek en sector zijn op deze manier dichterbij elkaar gekomen.